

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, națională și politică, înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 140.—
Pe o jumătate de an Lei 70.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, fost senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 12 (Oângă Poștă)
Telefon Nr. 182

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 12
Prețul inseratelor:
Un șir peti 8 Lei pentru fiecare publicare

Pentru a compromite pe dl I. Maniu...

s'a recurs la cele mai josnice și murdare apucături. Oameni fără conștiință, ascultând de cine știe ce îndemnuri criminale ascunse, au ticluit un fals ticălos, un fals criminal, care țintea la întinarea cinstei și a bunului nume al d-lui Iuliu Maniu. O nemernicie cum nu s'a mai pomenit și care a stârnit un val de revoltă în întreaga țară.

Vorbind despre această afacere murdară și tristă în același timp, ziarul „Dreptatea” din București, oficiosul partidului național-tărănesc, scrie între altele următoarele:

„Țara aceasta stă uimită!... Un general: dl Uică; trei colonel: Pomponiu, Hagi Stoica și Pruteanu, toți reprezentând justiția militară în țara aceasta, fac un fals, introducând în depoziția lui Seletzki o declarațiune pe care acesta n'a făcut-o și care era menită să arunce suspiciune (bănuială) și să compromită pe dl Iuliu Maniu.

Toți iau parte la acest fals. Redactează și completează pasagiile cari trebuiau introduse fraudulos în declarația lui Seletzki!... Aceasta este justiție? Țara aceasta se întreabă: Cine a avut interesul, puterea și curajul să comită acest asasinat moral asupra d-lui Iuliu Maniu?

Așa, nu se mai poate trăi! De-un timp încoace sunt prea multe mistere. Desigur că colonelul Pomponiu n'a lucrat din proprie inițiativă. Cine este atunci acel care a dat ordinul să se înfăptuiască această crimă? Cine? Cine?”

*

Iar „România Nouă” dela Cluj își spune și ea revolta și scârba în felul următor:

„Va să zică, până aici am ajuns!

Iuliu Maniu, neînfricatul luptător național, luminatul patriot și ctitor, de numele căruia se leagă, pe vecii vecilor, Unirea Transilvaniei cu Patria Mamă, trebuia distrus, trebuia compromis. Pentru ce?

Cu pumnii încheștați de revoltă, cu inima sângerândă de durere și în același timp cu mintea buimăcită de crudul adevăr, ne punem întrebarea și nu găsim nici un răspuns. Pentru ce?

Cine, pe aceste plaiuri binecuvântate de D-zeu, cine din acest popor, amenințat mereu dealungul veacurilor cu dezbinarea, cine are interesul să-l compromită pe Iuliu Maniu? Este un om zămislit din făptură omenească, sau este un embrion încălzit la pieptul unei fiare — corcitură de monstru, care a scos acest rânjet bestial?

Pentru ce trebuie nimicit omul care, de când s'a născut și a respirat aerul răcoritor în grădina în care-și depăna filosofia senină Simeon Bărnuțiu, n'a avut alt gând decât acela de a-și sluji neamul? Pentru ce trebuia lovit bărbatul care n'are alt păcat decât că a purtat totdeauna cu eroism și mucenicie steagul demnității naționale? Care a refuzat situații și măririi pentru a-și urma glasul conștiinței? Pentru ce trebuia distrus omul care nu este un

individ oarecare și de numele căruia se leagă, în măsură covârșitoare, izbăvirea noastră din lanțurile robiei? Pentru ce?

Ungurii l-au urât fanatic, cum se urăsc dușmanii neîmpăcați. L-ar fi exterminat fizicește, dar s'au îngrozit înșiși de o asemenea cutezanță. Nici prin gând însă nu le-a trecut să se atingă de onoarea lui.

Există azi cineva sau mai mulți, căroră nu le convine faptul că Iuliu Maniu

trăește încă? Interesele țării pretind suprimarea lui Iuliu Maniu? Geniul neamului cere dela el și această supremă jertfă? Oricum ar fi, dar nimeni și sub nici un motiv n'are dreptul să se atingă de onoarea lui. A încerca o astfel ticăloasă atingere este tot una cu a săvârși un act de infamie de cea mai murdară speță.

Pentru că onoarea lui Iuliu Maniu este a neamului nost întreg”.

*

Cei vinovați vor trebui să-și primească pedeapsa. Altfel nu știm unde vom ajunge!

Se face lumină la Skoda

Declarațiile d-lor Iuliu Maniu și Al. Vaida-Voevod în fața Comisiei de anchetă parlamentară

Lucrările Comisiei de anchetă parlamentară în afacerea Skoda au fost, în zilele din urmă, deadreptul senzaționale. De aceea, țara întreagă a urmărit cu cea mai mare luare aminte, reportagiile de câte 3—4 și chiar 5 pagini mari ce apăreau în zărele din Capitală, și unde se spunea tot ce s'a petrecut în fața Comisiei.

Dar dintre toate au fost așteptate cu cel mai viu interes declarațiile celor doi

bărbați de stat ardeleni, d-nii Iuliu Maniu și Al. Vaida-Voevod, despre cari se bănuia că vor fi senzaționale. Și, se știe, că dl Iuliu Maniu numai după ce a depus mari stăruințe a fost ascultat de comisie. De bună seamă, că erau unii cari așteptau declarațiile marelui bărbat de stat ardelen, ca pe o pleasnă de foc. Dar de ceeace s'au temut nici n'au scăpat.

Declarațiile d-lui Al. Vaida-Voevod

După ce a depus legiuitul jurământ, dl Al. Vaida Voevod a spus în fața Comisiei, între altele, următoarele:

Domnule președinte, onorată comisiune, pe timpul când s'a încheiat contractul Skoda, eu mă găseam în concediu de boală, așa încât mai bine de cinci luni am fost absent din Capitală și n'am putut lua parte la lucrările guvernului. Atât m'a interesat și atât am reținut că, în fine s'a încheiat un contract, prin care am eșit din starea insuportabilă a țării, în care ne găsisem până atunci, adică într-o situație de lipsă completă de cele mai elementare posibilități de apărare.

Preocupat de chestiunile mele de resort și de chestiunile politice, mai departe nu m'am interesat de acest contract. Nimeni nu avea pe timpul acela — mi se pare era în 1930 — decât cuvinte de recunoștință față de guvernul care a încheiat acest contract; nimeni nu a găsit, nici că s'ar fi făcut vre-o fraudă, nici că ar fi fost prea împovărat pentru țară, așa încât, în împrejurările acelea, n'am avut nici un motiv pentru a cercetez dacă este bun contractul sau nu. Pe deasupra, în chestiunea de ordin tehnic și a prețurilor unor fabrici nu mă pricep.

Primul scandal

Pe la 10 Martie 1933, după cum văd din desbaterile pe cari le-ați avut, a izbucnit primul scandal, ca să zic așa pe tema contractului Skoda.

Mă găseam seara la masă la dl Angelescu, guvernatorul de pe atunci al Băncii Naționale, unde erau invitați și dnii Titulescu și Mironescu. Ei au venit pe rând. Înainte de a ne așeza la masă, dacă mi

aduc bine aminte, ori dl Mironescu a spus, că șeful lui de cabinet i-a comunicat, ori mi-a comunicat mi-e șeful de cabinet, că la sediul casei Skoda s'a făcut o descindere. Atunci am mers la telefon. Cui să telefonez — fiindcă s'a făcut mare chestiune pe tema acestor telefonări — cui să telefonez? Ministrului de justiție, pentru că eu, ca nejurist, credeam — nu știu dacă am greșit ori nu — că autorizațiile pentru descindere se dau din partea ministrului de justiție, ori a organelor sale subalterne și dânsul trebuie să știe ce este. Ministrul justiției mi-a răspuns că dânsul n'are cunoștință de această descindere, dar se va informa.

Între timp, ne-am așezat la masă. A trecut vre-o zece minute, ca un sfert de oră, nu pot preciza. Telefonul! Merg la telefon și dl Mihai Popovici îmi comunică: Am luat informații. Este o descindere de ordin fiscal.

Foarte bine, descindere fiscală! I-am observat, că trebuie făcută cu tact, ca să nu avem neplăceri cu un aliat, față de care acum avem tot interesul să fim cu toată atenția.

Vine dl Uică

Pe la 11 jumătate, 12 noaptea, telefonul. Era dl general Uică, care m'a întrebat dacă îl pot primi. I-am spus poftiți, d-le general.

După vre'un sfert de oră a sosit dl general Uică. Dumnealui a venit cu un teanc mare de dosare și mi-a spus: s'a făcut o descindere la casa Skoda. Cu toate că descinderea a fost fiscală, s'au găsit acte militare. Mi s'au adus aceste dosare și până acum le-am studiat tot timpul.

— Domnule general, ce este? Sunt secrete militare? Este vre-un act important?

— Din toate câte văd eu, răspunde gen. Uică, din punct de vedere al apărării naționale, nimic de importanță mai gravă. Este însă, un act între ele, care este penibil și acesta este foaia de calificare a generalului Ștefănescu-Amza, semnată de generalul Mărdărescu, în copie. Ce este de făcut?

— Important era, în momentul acela, pentru dânsul și pentru mine, dacă prin publicarea acestui act, se naște un scandal sau nu. Am discutat această chestiune. Am constatat, că acea foaie mi se oferise întâi pe bani și după aceea gratuit. Eu am refuzat să mi-o procur, declarând că eu, contra unui coleg, cu care sed la aceeași masă, prezidând consiliul de miniștri, nu sunt aplecat să adun dosare.

Prin urmare, nu aveam cunoștință ce conține. Știam însă că este oferită în toate părțile. I-am spus atunci generalului Uică: vom mai vedea ce o fi de făcut.

Nici unul dintre noi, nici generalul Uică, nu atribuia, din punct de vedere al apărării naționale, nici o importanță acelor dosare cari se găseau pe masă. Despre arestare sau nearestare, întrerupere, neîntrerupere a descinderii, despre sigilii, despre sentinele, n'a crezut nici o vorbă, fiindcă nu erau de actualitate. Iar pentru mine era un lucru de sine înțeles, că comandantul corpului de armată, care era și șeful parchetului militar, pricepe mai bine decât mine. Eu până astăzi n'am idee, dacă m'ați pune să merg să fac o percheziție sau o descindere, cui ce porunci am să dau, fiindcă niciodată n'a fost meseria mea.

Treaba parchetului militar

În altă zi, la dl Mironescu, cu dl general Uică, nu știu dacă a fost și dl Călinescu de față, a fost discuție ce este de făcut. Am spus: este treaba dumitale, noi civilii nu ne putem amesteca, este stare de asediu, este parchetul militar care este chemat, fă-ți datoria. Atât. Iar generalul Uică și-a văzut de ale lui, făcând din când în când raport domnului Mironescu, în calitatea lui de ministru al internelor.

Dece nu s'a amestecat guvernul

Cineva a pus întrebarea: cum de nu s'a amestecat și guvernul, cum de n'a dat instrucțiuni primul ministru?

Eu nu puteam, nu aveam nici căderea și nu credeam de oportun nici să dau instrucțiuni, într-o chestiune a cărei procedură n'o pricepeam și care nu se ținea de mine, și pe deasupra dacă aș fi zis un singur cuvânt însemna că era un amestec, în bine sau în rău, în ceea ce privește dezvoltarea anchetei.

S'a viciat atmosfera

Între timp s'a viciat atmosfera tot mai mult. Mi s'a adus la cunoștință, că cineva a fost la Viena și pe cale de mituire a încercat să capete o declarațiune în scris, că Iuliu Maniu, fostul președinte de Consiliu, ar fi fost interesat la comanda Skoda. Mi s'a adus la cunoștință că cineva a fost la Jilava, un prieten bun de al lui Seletzki, care a stăruit ca Seletzki să facă declarațiuni că dl Maniu este în cauză și atunci va fi pus în libertate; că a fost un domn colonel la Skoda și a stăruit ca Skoda să declare că Iuliu Maniu a fost interesat la comanda Skoda, în care caz Seletzki va fi pus în libertate.

Și alte asemenea svonuri. Procesul se târăgăna. În presă apăreau afirmări că guvernul târăgănește. Atunci am făcut o intervenție în sensul acesta: pentru Dumnezeu, dar trebuie să se termine odată, oricum ar fi! Ține de luni de zile, trebuie cercețați martorii mai des; îmi închipuiesc că, cu bună voință, se poate termina.

Nu am putut obține rezultat. A mers înainte.

După acestea, dl Al. Vaida-Voevod dă cetire unor scrisori adresate de d-sa d-lui Ed. Beneș, ministrul de externe al Cehoslovaciei și d-lui Löwenstein, directorul uzinelor Skoda, cărora le ceruse sprijinul pentru a afla pe cei cari ar fi amestecați în afacerea scandalosă ce izbucnise. D-sa citește deasemenea și răspunsurile ce le-a primit.

O acuzație nedreaptă

În fine, — a continuat dl Al. Vaida-Voevod — sunt vesel că mi se oferă ocazia, ca în public, să pot face această mărturisire, pentru că destul am suferit sub acuza nedreaptă, spusă și în public, purtată și dela om la om, că eu aș fi fost capabil să încerc o infamie în contra prietenului meu de 40 ani, dl Iuliu Maniu. Aceasta este cu desăvârșire exclus. Dacă am ceva cu dl Maniu, eu mă răfuesc cu dl Maniu, fie între patru ochi, fie în public, dar niciodată n'aș fi capabil să sporc amicitia, trecutul lui și al meu, cu un act de trădare și cu un act de ticăloșie.

Onorată comisie, a avut loc desbateră în Cameră și în Senat. Au trecut

Declarațiile d-lui Iuliu Maniu

Depoziția dlui Iuliu Maniu a fost așteptată cu înfrigurare în toată țara, fiindcă se știa că d-sa va spune lucruri deosebit de importante. Cu părere de rău însă trebuie să constatăm, că declarațiile d-sale au fost trunchiate de cenzură, așa că o bună parte din ele nu au putut fi cunoscute de marele public.

În cele ce urmează dăm părțile mai însemnate, din declarațiile d-lui I. Maniu, (făcute la 27 Iulie, când a depus și dl Vaida) așa cum au fost făcute cunoscute ziarelor. Regretăm că din lipsă de loc nu le putem da în întregime, căci toate sunt cuvinte înțelepte și de mare adevăr. Iată cum a început dl Iuliu Maniu:

D-le președinte, onorată comisie, Adunarea deputaților a binevoit să ordone această anchetă la dorința noastră a partidului național-țărănesc. Suntem recunoscători, pentru că s'a ordonat această anchetă.

Urmărind desbaterile de aici, am găsit, că dl președinte al acestei comisii, în repetate rânduri, a dorit să vadă explicația pentru ce această comandă s'a realizat cu o grabă oarecare; și am mai văzut din depunerile altora și din întrebările puse, că se învinuiește guvernul prezidat de mine și partidul național-țărănesc, că în ce privește înzestrarea armatei ar fi preferat industria străină și n'ar fi pus destulă atenție pe industria militară internă.

Aceste două împrejurări m'au făcut să rog onorata comisie să mă citeze și pe mine și să mă asculte și pe mine, pentru a contribui în această chestiune importantă, la luminarea situației.

D-le președinte și onorată comisie, pe cât de bine îmi pare, că s'a ordonat această anchetă, pe atât de mult regret, că nu s'a ordonat în sensul cerut de dl Șeicaru, adevă în sensul și extensiunea ca această comisie să examineze această activitate de înzestrare a armatei, dela încheierea păcii și până astăzi.

În momentul de față stăm înaintea unei alte învinuiri. Stăm înaintea învinuirii, că noi, sau guvernul prezidat de mine a lucrat prea în grabă, într-o chestiune atât de importantă cum este apărarea națională.

Domnilor, să mă iertați, voi ti vinovat eu în materia aceasta, dar așa îmi este firea. Eu nu știu lucra încet și cred, că în ziua de astăzi popoarele și oamenii cari lucrează încet n'au drept de existență, pentru că prea grozavă este concurența în lume.

Dar în cazul acesta, mă mir că lumea spune că am lucrat prea degrabă, când eu am venit la guvern în 1928 Noemvrie 10 și contractul Skoda l'am încheiat în 1930 Martie 17. Va să zică am făcut, în planul meu de înzestrare al armatei, într'un an și jumătate un contract — și mi se aduce vina că am lucrat prea repede! Eu nu știu cum vrea națiunea română să lucreze și nu știu reprezentanții națiunii române ce tempo vor să dea națiunii acesteia și oamenilor ei de a lucra! Nu găsesc că am lucrat de grabă. Aș fi dorit să lucrez și mai degrabă, dar n'am putut. De ce cred că trebuia să lucrez și mai degrabă? Fiindcă era foarte necesară și grabnică înarmarea țării noastre.

De ce trebuia să ne grăbim

Domnilor, situațiunea, când am luat eu guvernul, era destul de grea. Incursiunile din Rusia continuau. În Basarabia era o neliniște, cauzată și de agenții bolșevici și

lunile și comisiunea și-a depus raportul. Nu pricep eu, cum pricep cei doi sau trei generali, cari au semnat raportul comisiei de anchetă la Senat. Nu pricep eu mai bine ce vazăică o comandă de armament decât mareșalul Prezan și decât mareșalul Averescu. Din toți acei generali cari s'au perindat din 1929 și până astăzi la Ministerul Armatei, dintre toți nu s'a găsit o singură voce, care să vină și să găsească că contractul Skoda ar fi oneros și că prețurile nu ar fi corespunzătoare. Discuțiuni au avut loc între tehnicieni pe chestiuni în cari eu deasemenea nu mă pricep. Pricep însă un lucru, că toată răvna bună, depusă de toate guvernele, fără deosebire de partid, a rămas fără rezultat.

de unele nemulțumiri cari se ivise în acea scumpă parte a țării noastre. Și abstrăgând de împrejurarea, că suntem înconjurați de oameni cari ne invidiază, era situațiunea îngrijorătoare.

Era o situațiune care ne impunea datoria să lucrăm la înarmarea țării cu sârguința cea mai mare. Dar nu era numai atât. Era altă chestiune mult mai importantă, era chestiunea dezarmării. Știți că la conferința de pace s'a stabilit îndatorirea statelor de a conveni la o conferință internațională pentru realizarea dezarmării. Această conferință s'a convocat de mai multe ori. Era chiar în epoca când aceste conferințe se discuta cu mai mare vioiciune și din discuțiile cari reieșeau din acele conferințe putem stabili cu precizie, că acele comenzi militare și instalațiunile de pregătire de munițiuni cari vor fi făcute, acelea vor fi respectate și nu vor fi atinse de conferința de dezarmare. În plus, în al doilea rând, că se va admite statelor-acea sumă bugetară pentru trebuințele militare, care va fi o medie dintr-o epocă oarecare a bugetelor afectate pentru armată în anii respectivi.

O anchetă în țările amice

Am trimis comisiuni la statele amice, ca să vedem ce putem lua dela fiecare stat — am aici tabloul acestui material — însă discutând consiliul superior al armatei, am ajuns la trista convingere, că suntem amenințați să căpătăm fier vechiu și aceasta ar fi numai ultima sfoară, pe care nu va trebui s-o lăsăm să se rupă decât atunci când vom fi absolut siliți să recurgem la aceste mijloace; am ajuns la convingerea, că vom căpăta în sfârșit ceea ce nu se poate folosi și că trebuie să rămânem la munițiunile pe care putem să le facem noi în țară și la comenzile pe care putem să le efectuăm în afară.

Așadar ați văzut, că după ce s'a făcut comanda la Skoda, am ținut acest Consiliu superior al apărării naționale, la care ministrul de război, șeful de Stat-Major, toți marii generali ai țării noastre, activi și în funcțiune și nici unul, cu cel mai mic cuvânt, nu a obiectat asupra comenzii făcute la Skoda, nici în ceea ce privește însuși faptul comenzii, nici calibrele, nici felul cum s'a comandat. Și despre toate acestea s'a încheiat un raport în decursul ședinței. Prin urmare, sentimentul meu era un sentiment de adâncă mulțumire că s'a putut face un început de înzestrare a armatei, cu asentimentul și aprobarea tuturor celor ce sunt în drept să-și spună cuvântul în chestiunea înarmării țării.

Vă puteți închipui ce surprindere pentru mine, când am văzut că această comandă, făcută în asemenea împrejurări, este o comandă criticată.

Domnilor, între aceia, eu m'am despărțit de guvern. Ce s'a întâmplat, dv. știți. Am revenit la guvern în anul 1932 — mi se pare, pe la mijlocul lunii Octomvrie — și imediat am ținut să mă interesez cum stăm cu această chestiune.

Un mare consiliu

Am rugat pe M. S. Regele să convoace o ședință a Consiliului Superior al apărării naționale. S'a ținut ședința, la care au luat parte toți miniștrii și toți generalii interesați. Întreg Consiliul Superior, în frunte cu M. Sa Regele, a fost de acord cu aceasta și n'a avut decât cuvinte de laudă, de recunoștință pentru activitatea guvernului prezidat de mine.

S'a discutat o serie întreagă de chestiuni. Nici unul din domnii generali nu a spus un cuvânt împotriva comenzii Skoda sau a greșelilor făcute în această comandă, n'au obiectat nimic și n'au amintit măcar incidental comanda Skoda; și eu fiind la guvern, drept să vă spun, recunosc, nici n'am știut în cele două luni și jumătate, că este în curs sau în discuțiune o problemă Skoda, pentru că mie, despre aceasta, nici ministrul de război dl general Samsonovici, nici secretarul general Sică Popescu, nici vre-unul din generalii cu cari eram în contact, nu mi-au amintit absolut nimic. Tot ce s'a discutat în această chestiune a fost cu ocazia audienței mele la M. S. Regele, când M. S. Regele m'a făcut atent, că trebuie văzut să se facă plata la Skoda. Alt-cineva nimeni nu mi-a vorbit nimic, deși se știa, că mă interesez personal de acest lucru și că am avut în atenție, în fiecare zi, tot ce se face la armată; deși se știe, că planul de dotare a armatei era făcut cu mine împreună, cu colaborarea și imboldul meu, având în vedere lucrurile ce vi le-am spus, de a se reduce termenul de înzestrare a armatei, nu mi-a spus nimeni nimic. Desigur, domnilor, dacă era o obiecție de făcut, privitoare la problema de înarmare, desigur, că mi s'ar fi atras atenția. Nu s'a făcut.

Și atunci, domnilor, când, prin urmare, vedeți că nu a fost grabă prea mare și atunci când vedeți, cari sunt motivele cari m'au îndemnat pe mine să stabilesc acest plan de guvernământ, referitor la armată și înzestrarea ei, vă puteți închipui cât de straniu m'a impresionat pe mine un memoriu al d-lui Alexandrini, care nu știu dacă este aici și pe care nu am plăcerea să-l cunosc....

DI AL. ALEXANDRINI; Eu sunt.

DI IULIU MANIU; Imi pare bine. Probabil că sunteți nou în parlament.

DI AL. ALEXANDRINI: Nou de tot, pentru prima oară.

DI IULIU MANIU: ...Și care începe desigur de bună credință, dar în urma informațiilor căpătate, astfel: că pe Seletzki, într-o bună zi, dl ministru de război Cihoski l-a încunoștințat, că eu vreau să vorbesc cu el, să tratez cu el, cu Seletzki, în ceiace privește înarmarea țării și că eu am avut mai multe întâlniri cu dl Boilă, împreună cu dl Seletzki.

Puneri la punct

D-le coleg, ca răspuns la ceea ce cuprinde în memoriul acesta, țin să arăt, că eu cu dl Seletzki m'am întâlnit în viața mea de două ori.

Dl Seletzki a fost la mine în anul 1929 pentru a-mi face o vizită de prezentare, de curtoazie. Nu am vorbit cu el deloc chestiuni de armament, pentru că principiul meu, bine stabilit și consecvent observat era ca, cu nici un livrant de ai statului să nu vorbesc nici un fel de chestiuni, chiar când era vorba de material de armament.

Dacă se întâmpla, și dacă dorea să intre cu mine în conversație de fond, totdeauna am răspuns categoric: aceasta nu este chestiunea mea, este o chestiune a ministrului de resort; înțelege-te cu el și pe urmă dl ministru va vorbi cu mine.

L-am mai văzut pe dl Seletzki la mine, cu un oarecare reprezentant al firmei Skoda, în decursul anului 1929 sau 1930, nu-mi aduc aminte, când iar a fost o vizită, absolut de curtoazie, care nu avea nimic de a face cu această comandă, pe care nu am discutat-o.

Mi se pare că l-am mai văzut pe dl Seletzki odată la președinție, dar nu aș putea să afirm, în anul 1930, când dl Seletzki voia să grăbească realizarea unor comenzi. Am refuzat ca să vorbesc cu d-lui nu pentru aceea, fiindcă aș fi socotit de dezonorat să vorbesc cu dl Seletzki, fiindcă eu pe dl Seletzki, din cele spuse, îl știam de om de treabă și de omenie, dar fiindcă principial nu vroiam să vorbesc cu reprezentantul unei firme, care trebuia să intre în legături contractuale cu statul, unde eu aveam alt rol, decât să discut cu d-lui.

Este absolut inexact, că dl Cihoski i-ar fi spus lui Seletzki, că eu vreau să vorbesc cu el. Nu aveam nevoie să rog de

acest lucru pe dl Cihoski, dacă aș fi voit să vorbesc cu dl Seletzki și nici nu aveam nevoie să vorbesc cu dl Seletzki, fiindcă în ce privește armamentul și problemele tehnice, m'am convins, că armata română are și avea generali atât de distinși și bine pregătiți, încât era absolut superflu să mă documentez și să mă orientez, după cele ce mi-ar spune un reprezentant al unei firme oarecare.

Este un neadevăr, că eu l-aș fi primit pe dl Boilă împreună cu dl Seletzki, la președinție vreodată. Afirm și pot dovedi, că dl Boilă nici nu l-a cunoscut pe dl Seletzki până în luna August 1930, și nicidecum la mine nu s'a prezentat la președinție împreună cu dl Seletzki. Ceea ce spune un d. martor Marin, este o calomnie și vor fi introduse cercetări în justiție, pentru afirmațiunea aceasta, absolut neîntemeiată.

Falsul în declarația lui Seletzki

Interese, pe care eu nu le înțeleg și în tot cazul nu le apreciez, au voit ca pe mine să mă amestece în această chestiune; s'au refugiat la mijloace absolut nepermise, s'a falsificat un proces verbal, în care se cuprinde precum știți afirmațiunea, că dl Seletzki cu dl Boilă împreună ar fi fost la mine. Acest fals material și intelectual îl pot dovedi. Am la mine originalele acestui fals și doresc ca acest fals să fie urmărit pe cale penală și să fie urmărit de această comisiune de anchetă parlamentară. Falsul acesta pot să-l dovedesc nu numai prin originalele cari sunt aici la mână și al cărui istoric a fost făcut înaintea dv. de un d. martor anterior, nu vă mai pierd vremea cu el, sunt două file rupte, aruncate, cari pe urmă au ajuns în posesiunea avocatului d-lui Seletzki, iar dela dânsul au ajuns la mine.

Aici, aveți și raportul d-lui Pomponiu, către dl general Uică, pe care dl general Uică a scris, cu mâna sa proprie dorința d-sale, și în care se vede totodată și indicația, în ce privește întâlnirea mea cu Seletzki și cu Boilă, referitor la tratative.

(Dl Iuliu Maniu înmânează d-lui Valer Pop, vice-președinte, originalele falsului și raportul în copie al d-lui Pomponiu, către dl general Uică).

DI IULIU MANIU: D-lor, nu știu cine putea avea interesul să încerce un asasinat moral contra unui fost prim ministru al țării. Eu înțeleg: oamenii politici pot fi incomozi multor persoane, se întâmplă; înțeleg că acești oameni sunt trimiși pe cealaltă lume, se întâmplă; se poate explica prin interesul de stat; dar ce interes de stat poate fi în aceea că, cu voie și cu fals să pecetluiești rușinea pe seama unui stat, că a avut un prim ministru care a fost un ticălos, aceasta n'o înțeleg! Nu pot să asimilez în sufletul și în capul meu de român o idee atât de perversă. Sunt incomod? Iute pot isprăvi cu mine, trăiesc ca și orice cetățean din țară. Dar ca să încerci cu voie și cu fals, o așa situație este și mai grea, este și mai periculoasă, pentru că acela care umblă cu măsuri strâmbe este totdeauna prins.

Acest fals s'a făcut. Cunoașteți istoricul; se poate explica foarte ușor, se poate înțelege, se poate vedea; dl Pomponiu care a organizat acest fals se scuză dând explicația, că nu este vorba decât de o notiță pe care și-a făcut-o d-sa din procesul verbal. Dar cum este posibil să creadă atâta copilărie din partea judecătorilor, încât aceștia să creadă la rândul lor, că și-a făcut această notiță prin greșel! Evident, că i-a spus grefierului s'o scrie, n'a înțeles-o bine și a corectat-o ca să fie bine înțeleasă.

O nesocotință

Dar în afară de aceasta am altă probă. Eu cer să fie ascultați sub jurământ următorii domni: maior Hagi Stoica, lt.-col. Pruteanu, lt.-col. Pella, maior Pascu Dan și Ilie Gheorghe, dacă mai vreți asupra următoarei împrejurări: că în ziua de 15 August 1933, după ce a ieșit la iveală acest fals la desbaterea procesului lui Seletzki, i-a convocat pe dânsii, i-a certat foarte mult pe Hagi Stoica și pe Ilie Gheorghe, cum de au făcut imprudenta aceasta, că n'au păstrat, n'au nimicit aceste fișe și, că

acum își poate da seama de ce va urma din acest lucru pentru dânsul. Dovadă care cred că va fi zdrobitoare, cred că dl colonel Pomponiu nici nu se așteaptă la această dovadă și va recunoaște, dacă nu, rog să fie ascultați.

Presiuni asupra lui Seletzki

Dar n'a fost numai această încercare de a mă amesteca pe mine în această chestiune. A fost invitat un domn Georgescu și un domn Protopopescu, ca să-l convingă pe Seletzki să depună în defavoarea mea. Dv. cunoașteți procesul Seletzki. Știți poate că s'a publicat într-o broșură tipărită materialul privitor la aceste debateri și din aceste debateri se constată, că dl Protopopescu în repetate rânduri, sub jurământ a spus, că dl general Uică, deși nu i-a dat ordin, dar i-a sugerat, i-a spus că dacă Seletzki va numi un domn civil — se știe cine trebuia să fie acel domn civil, eu sau cel puțin dl Boilă — atunci dl Seletzki poate conta pe toată bunăvoința judecătorilor.

S'a mai încercat și altceva: s'a mai încercat ca să se găsească prin Viena dovezi contra mea pentru o complicitate cu privire la anumite arme, cu care eu nu aveam nimic de aface în afară de ceiace trebuia să fac în calitate de ministru al Țării Românești. Dacă vă interesează pot să vă dau în chestiunea aceasta complete deslușiri și să vă arăt dv. și în cauza aceea cu câtă conștiințiozitate am lucrat eu pentru interesele Țării Românești. Eu cred că aceste mișelii în contra mea constituie ultima dovadă a lipsei de conștiință românească la oameni cari ar trebui să aibă interesele țării, bunul renume și reputația acestei țări, în aceeași măsură la inimă, în care măsură o aveți dv., o am eu și trebuie s'o aibă oricare român.

Ce s'a avut în vedere la facerea comenzii

În ce privește însăși comanda aceasta Skoda, ce trebuia, ce a luat guvernul și ce am luat eu în considerare?

Pe mine în această comandă mă puteau interesa următoarele lucruri de primă importanță:

1. Se puteau face aceste furnituri în țară sau nu? Aceasta este prima întrebare; căci dacă aceste guri de foc se puteau realiza la noi în țară, nici nu ne mai interesam să le facem în străinătate;

2. Dacă această comandă se potrivește în planul de înzestrare al oștirii;

3. Dacă uzina la care se făcea comanda, este o uzină serioasă, în stare să execute comanda și care corespunde și din alte puncte de vedere intereselor țării noastre;

4. Că problema acestor piese să fie tehnicește bine studiată;

5. Ca prețul să fie exact stabilit;

6. Ca să se întocmească un caiet de sarcini potrivit, ca să ne pună la adăpost de orice abuz.

Și al șaptelea lucru, extrem de important, ca în decursul fabricării acestor piese, să se poată face toate îmbunătățirile cari se vor putea face, în urma noilor invenții, care s'ar realiza în tehnica internațională.

Planul de finanțare

De aceea era firesc, că nu putem la această comandă să ținem seama de altă fabrică decât de fabrica Skoda.

În ce privește planul de finanțare, dl Madgearu l-a întocmit, el era ministru de finanțe — și mă miră foarte mult, că în această chestiune de comandă lumea năzuește a-l implica pe dl Mihai Popovici, pentru că dl Mihai Popovici nu era membru în cabinetul nostru pe vremea aceea și nu numai atât, dar avea oarecare supărare asupra mea. Așa încât nu era deloc în contact nici cu opera guvernului, nici cu activitatea membrilor din guvern. Ministru de finanțe era dl Madgearu. Dl Madgearu, după explicarea situațiunii, pe care o primea pe deaîntregul, ne-a făcut posibilități financiare în măsură, că puteam să facem comanda aceasta și încă alte comenzi, pe cari poate le cunoașteți și cari erau cu-

prinse într'un plan de înzestrare al oștirea, financiar și tehnic, foarte amănunțit lucrat, studiat de Marele Stat Major, de ministrul de război, de ministrul de finanțe, studiat de mine împreună cu ei, prin care dânsul era gata să dea peste buget, din anumite venituri realizate direct pentru acest scop, 1.150.000.000, având prin urmare noi puțința de a plăti în 15 ani comanda care ni se trimetea în cinci ani. Pentru că aveam planul financiar pregătit și făcut evident, că ne convenea foarte mult planul financiar de solvare, de achitare a contului pe care îl vom avea la Skoda.

Problema Copșa-Cugir

De asemenea tot noi am fost aceia, în năzuințele noastre, cari am căutat, dar nu am reușit să punem în picioare stabilemente de armament și munițiuni dela Copșa Mică și Cugir. Distinși domni generali, cari totdeauna au purtat interes mare față de chestiunea înarmării, m'au onorat cu prezența lor, și în consiliul de miniștri am discutat chestiunea Copșa Mică și Cugir. Am voit să facem dar nu am putut cât am vrut. Dar tot guvernul meu a fost acela care a dat bani de s'a făcut instalația motrică, o uzină electrică și poligonul. Nu am făcut numai noi, guvernul nostru, dar în tot cazul am făcut tot ce se putea ca să punem la punct lucrul. Și atunci vine dl general Amza, și pe de o parte ne aduce învinuirea, că noi am neglijat industria internă națională, iar pe de altă parte spune, că s'ar fi putut comanda la Copșa Mică și Cugir o grămadă de lucruri, pentru că Copșa Mică este astăzi una dintre cele mai minunate instalate fabrici din Europa. Așa a spus dl general Amza, care a declarat că nu a văzut Copșa Mică și Cugir.

Și atunci mi-am zis: care din două este adevărată? Una, care o știam eu, când am venit la guvern, când m'am dus cu ministrul de război, cu secretarul și cu dl șef al marelui stat major și cu dl Madgearu la Copșa Mică să văd ce este acolo.

Acum, din două una: dacă a fost așa cum am văzut eu mai întâi și a rămas așa, atunci de ce spune dl general Amza, că acolo se poate fabrica ce ne trebuie nouă, pentru armata noastră? Dacă nu mai este așa, ci este dintre cele mai moderne fabrici din lume, atunci nu ne poate aduce vina, că am neglijat fabricile de armament din țară dela noi. Ori una este adevărată, ori cealaltă.

Direcțiunea acestei instituțiuni, cu ajutorul pe care l-am dat noi și pe care l'ar fi dat și alte guverne cari au venit la putere, au pus în funcțiune fabrica, încât pot să facă țevi de pușcă și de mitraliere foarte bune. Au făcut și un poligon absolut modern, așa încât se poate proba materialul produs. Noi am vrut să facem comenzi. Uitați-vă la aceste procese verbale. Ori, comenzile acestea nu s'au făcut. Cine este de vină? Noi trebuie să fim anchetați pentru lucrul acesta? Desigur că nu.

Trebuie să constatăm, și cu satisfacție și cu durere, că nu sunt de vină domnii generali. Nu miniștrii de război sunt de vină. Dl Mărdărescu a fost ministru de război vre-o patru ani, a fost după aceea dl Angheliescu, au fost alții și alții. Numai dl Mărdărescu poate să știe cât chin a suferit în sufletul său în patru ani, că toate năzuințele și toate studiile sale de a îmbunătăți oștirea noastră, au rămas zadarnice.

Dv. analizați ce contract am făcut noi. Ar trebui să ni se aducă osanale de recunoștință, că am făcut un contract de livrare pe cinci ani, cu plata pe zece ani. Vă rog, ce însemna, dacă noi făceam planul nostru, pe care eram hotărât să-l facem? Cheltuiam 76 de miliarde, dar aceste 76 miliarde urmau să se împartă pe 15 până 20 de ani. Ce ne venea pe an? Să plătim 3-4 miliarde!

Domnilor, avem un mare noroc. Lumea ne cunoaște pe noi. Și mie îmi pare bine, sunt fericit, că s'a făcut această anchetă, din care va eși, că guvernul nostru, guvernul prezidat de mine și partidul nostru nu este vinovat de starea aceasta care s'a creat.

Guvernul meu a făcut un plan de înzestrare. Guvernul care a venit după

mine al dlui Mironescu, a continuat planul, a avut acelaș șef de stat major, acelaș ministru de război, oameni foarte cum se cade.

De ce s'a sistat comanda?

Dar vă rog, cum se poate ca o comandă de cinci miliarde, între condițiunile acestea scrupulos examinate, este sistată? Nu este continuată cum știm, din cauza înscenării care s'a făcut. Și în acelaș timp ministrul de război care sistează această operațiune, tratează o comandă de 15 miliarde cu aceeași casă și când e întrebat cum de a tratat zice: aceasta am pus-o pe calea legală, această afacere de 15 miliarde.

Ei bine, d-lor, nu vedeți dv. acest joc lugubru care se face cu interesele cele mai înalte ale țării noastre? Și apoi dacă dv. mai știți ce s'a petrecut înaintea dv. și ați văzut acele scrisori de comision, dureroase, de cari mai bine să nu amintim și care ar fi fost foarte bine să nu iasă la suprafață, și dacă vedeți dv., că contracte de 15 miliarde, care are muzica de însoțire acele comisioane, acelea merg mai departe, cu garnitura de oameni care convin anumitor persoane, comandă care trebuie să consume mult timp ca să poată fi realizată, iar pe de altă parte comanda aceasta, făcută în condițiunile arătate de mine este sistată și țara noastră este în situația care o știți și care se vede, apoi nu este cazul ca să vă rog pe dv., ca în cercul dv. de activitate, ca reprezentanți ai națiunii, ca români, care aveți durere pentru această țară, să faceți ca să nu se mai poată repeta astfel de lucruri. Nu voi cere dela dv., pentru că nu aveți dreptul s'o faceți, ca să extindeți cercetările dv. asupra sistării acestei comenzi, ca să fie pedepsiți și puși acolo unde trebuie să fie puși acei vinovați. Dar vă rog altceva: luați măsurile ca să nu se mai poată întâmpla lucrurile acestea în viitor. Iar o măsură de aceasta va fi ca dv., nu autoritățile militare, dv. să introduceți procedura de dovedire a spuselor mele, să suspendați pe ceilalți domni vinovați în această chestiune, imediat, și să pedepsiți pe aceia cari s'au făcut vinovați de aceste lucruri, pentru ca pe viitor să nu mai aibă cutezanța să încerce să intimideze anumiți oameni, cari lucrează cu inima curată, prin astfel de mijloace. Pe mine nu reușesc să mă intimidez, eu dela calea mea nu mă abat, eu dela hotărârile mele nu mă schimb, eu cred că este bine pentru țară și pentru neam, aceasta fac. Că ce urmare va fi aci pentru mine, dacă cu acte false vor arăta, că eu nu sunt cel mai curat om, ori că vor încerca altceva, eu sunt la dispoziția lor. Dar mă voi apăra, căci și un vierme se apără când îl strivește cineva, cu puținele puteri pe care le are. Eu încă mă voi apăra cu puținele puteri pe care le am.

Ancheta asupra falsului

Domnule președinte, nu ași vrea ca dorința exprimată de mine înaintea dv. să fie urmată de impresia, că eu nu aș avea încredere în domnul general Condeescu, care m'a onorat cu prezența sa în guvernul prezidat de mine. Nu pun la îndoială nici imparțialitatea sa, nici talentul și bunăvoința domniei sale perfectă de a face lumină în această chestiune. Dar fiecare lucru își are meșteșugul său.

Să-mi dai voie, însă, domnule președinte, să cred că atunci când este vorba de a stabili în materia aceasta un adevăr, te găsești pe d-ta, pe dl Iunian, pe dl Călinescu și pe ceilalți membri — cei mai mulți juriști — mai proprii decât pe dl general Condeescu, pentru că am înaintea mea două lucruri: întâi o cercetare cere o anumită fire și îndeletnicire și acestea nu cred, că sunt tocmai ale d-lui general Condeescu. Cred că nu se va simți deloc ofensat, dacă voi spune, că nu este ocupația d-sale de a urmări pe falsificatori.

Al doilea, stă înaintea mea rezultatul primei sale anchete. Prima sa anchetă s'a terminat cu un rezultat negativ; nu a fost în stare să constate care a fost adevărul. Fiecare din cei interesați a stat pe punctul său de vedere. Atunci ce să mă încurajeze pe mine să sper, că de astă dată această anchetă nu va avea acelaș rezultat?

Or, pentru mine și pentru opinia publică, această chestiune nu este indiferentă și cade chiar în menirea dv. să o lămuriti.

Este esențial în această anchetă să se dovedească, dacă a fost aci un abuz sau nu.

Evident, dacă eu am fost omul inconștient, imoral și prost ca să stau de vorbă la președinția consiliului cu reprezentantul unei firme, care livrează mărfuri de miliarde și cu un nepot prin alianță cu mine, dv. puteți constata, că lucrul acesta nu este în regulă, nu pentru aceia, că pe mine o societate oarecare m'ar putea seduce de pe calea pe care mi-am propus să o urmez în viața mea, fiindcă unui om, în loc de răspundere, nu-i este permis să se prezinte într-o culoare capabilă de bănuială, dând un exemplu rău țării și altora, cari pot să nu aibă rezistența aceia morală, pe care trebuie să o aibă un prim ministru al țării.

De aceia, eu țin esențial de misiunea dv. să constatați: este adevărat, că eu am avut această întâlnire? Este adevărat, că o instituție de stat, cum este comisariatul regal, a făcut un fals pentru a distruge un om în țară? Și este de menirea dv. să constatați dacă în adevăr există aci vreo bănuială, că a putut fi în acțiunea aceasta vreun lucru care nu este corect.

De aceia vă rog pe dv. să faceți acest lucru. Dv. veți hotărî cum vreți. Eu iau cunoștință cu plăcere, că acești domni nu vor rămâne în funcțiune mai departe. Vom vedea rezultatele, dar eu mențin rugămintea mea.

Dl Iuliu Maniu

Își continuă depozitia

În ședința de Marți 31 Iulie a. c., Comisiunea de anchetă parlamentară a dat ascultare, în continuare, depozității d-lui Iuliu Maniu.

Marele bărbat de stat ardelean începe prin a arăta, că cenzura militară a tăiat aproape 40 de pagini din expunerea d-sale din rândul trecut, ceea ce alcătuește un mare abuz.

D-sa spune, că s'au tăiat paginile, în care arăta greșeala care s'a făcut de a nu fi ținută în evidență chestiunea înarmării și calcările vădite de lege înfăptuite de guvernele anterioare, precum și paginile în cari făcea o expunere a politicii noastre de înarmare și întreaga noastră politică militară.

Solemnitatea dela Consiliul de război

Dl Iuliu Maniu arată apoi, că din prilejul detașării colonelului Ponponiu dela Consiliul de război la Ministerul Armatei, s'a ținut la Consiliul de război o adevărată solemnitate, în cursul căreia s'au rostit cuvântări, cari dau mult de bănuț.

Tot din acest prilej, dl general Uică a trimis o scrisoare înlocuitorului lui Pomponiu, colonelului Chiru, în care vorbește de „bârfitori” și de „punerea acestora la zid”. Iar noul comisar regal col. Chiru îi răspunde, că „ordine și control numai prin D-voastră, d-le general comandant și prin autoritățile superioare”.

Față de această proclamație revoltătoare din presă — spune dl Maniu — vă rog ca Dv. să nu nu mai lăsați ca această chestiune să rămână în mâna justiției militare; să nu mai lăsați ca această chestiune să o ancheteze domnii dela armată și justiția militară, ci să vă impuneți autoritatea Dv. și să anchetați Dv. această chestiune a falsului, din toate punctele de vedere.

Dl Iuliu Maniu a repetat apoi cerea d-sale de a fi suspendat generalul Uică, pe timpul cât durează ancheta dela Consiliul de război (cu privire la săvârșirea falsului).

Dupa acestea, dl I. Maniu răspunde la o seamă de întrebări cu privire la chipul cum s'au făcut comenzile de armament sub guvernul d-sale, apoi a spus următoarele cuvinte adânci și de mult adevăr:

Conștiința mare a d-lui I. Maniu

Pentru ca D-voastră să vedeți adevărul — a spus dl Maniu — vă spun, că din 1918 eu n'am mai fost pe la minele mele. Eu am patru mine, dintre cari trei foarte importante, pe cari le-am câștigat în 1903, 1904, 1905, nu dela Români, sau dela Unguri, ci dela societăți străine, germane etc., din truda mea advocațională, din munca mea și cu felul meu de a lucra.

Când s'a terminat războiul a venit revoluția și soarta m'a pus de a conduce această revoluție și a conduce Consiliul Dirigent, guvernul Ardealului.

Atunci, m'am hotărât să nu mă ocup absolut cu nici un fel de afacere, care ar avea referință materială. M'am șters din baroul avocaților. De atunci și până acum n'am mai fost avocat, măcar că îmi plăcea această meserie foarte mult și poate că aș fi putut să realizez și eu ceva, mai ales că foarte mulți distinși domni avocați din București îmi făceau propunerea să lucrăm împreună. Am refuzat constant și continuu, lipsindu-mă de un important câștig. Pentru ce? Pentru că am crezut că în situația, pe care am avut-o nu mi se cuvenea să mă prezint înaintea baroului, să mă prezint înaintea oamenilor, pe care în Ardeal eu i-am numit pe toți, iar la București în bună parte, secția ardeleană, la Casație, am numit-o tot eu. Nu voiam să-mi fac nici un fel de folos, din influența pe care aș fi putut-o avea față de acești domni.

Am mai făcut altceva, fiindcă nu voiam să am nici un fel de legătură cu nici un fel de afacere.

Nu cred să existe în București vre-un institut financiar mai mare sau întreprindere mai importantă industrială, petroliferă sau alta, care să nu-mi fi oferit să intru în direcția ei. Nu am intrat în nici una.

În 1920 mi s'a oferit să fiu președintele Reșitei. N'am primit. M'au îmbrățișat băncile de aici cu multă bună voință, nu am primit să intru într-un consiliu nici una, deoarece credeam că nu mi se cuvine să iau loc în aceste întreprinderi. Vă puteți închipui că prin aceasta am renunțat la un venit anual de multe milioane, pe care le-au încasat alții. Dar nu-mi pare rău, pentru că voiam să am o complectă și desăvârșită independență.

Alte puneri la punct

Mai departe, dl Iuliu Maniu arată, că în ce privește minele d-sale, fiindcă ele cereau multă bătaie de cap, nu s'a ocupat multă vreme de ele. În 1921 a venit la d-sa dl Boilă și i-a spus că e păcat să stea minele acestea în părașină. Ar fi mai bine să i le dea să se ocupe dânsul de ele. Dl Maniu l-a făcut atent, că în chestiuni de mine se cer capitaluri mari, muncă multă și mai ales mult noroc.

Dl Boilă — spune dl Maniu — care este un om foarte activ, un om extraordinar de stăruitor și plin de putere de muncă s'a angajat totuși și a luat în administrația sa mina dela Baia de Arieș. În curând însă și-a adunat atâtea greutăți și datorii din pricina acestei mine, încât l-am încuviințat să vândă mina București-Rovine, spre a plăti datoriile dela cea dintâi.

Dl Iuliu Maniu arată apoi, că toate învinuirile ce s'au adus d-lui R. Boilă, ca și bârfelile cu cari a fost improșcat, nu urmăreau altceva decât compromiterea d-sale (a d-lui Maniu). Din această pricină, dl R. Boilă a avut de suferit chinuri sufletești nedescrise.

Eu nu am copii, am numai nepoți și eu nu pun cont pe prețul averii. Am câștigat mult. Am cheltuit mult, fără a avea vre-o pasiune costisitoare, în afară de lupta națională și nu aveam nici un fel de năzuință, de a atinge vârful piramidei, în ce privește partea materială.

Gazetele au dus contra lui campanii nesfârșite. A intentat procese de calomnie. Câte au ajuns la judecată, în toate au fost condamnați redactorii ziarelor pentru calomnie. În parte au fost amnistiați, fiindcă merge procesul, nu se prezintă acuzatul, durează procesul cu anii, ei rămân cu calomnia și autorii cu amnistia și pe urmă își rād în pumni.

Apoi se începe din nou povestea. Pentru ce? Credeți că pentru dl Boilă? Nu, pentru acelaș lucru pentru care s'a făcut falsificarea procesului verbal, pentru care a mers dl colonel Tătărescu la Praga, pentru care au mers Georgescu și Protopopescu în închisoare la Seletzki.

Situația din Austria

În numărul trecut al foii, am fost vestit cetitorilor noștri întâmplarea sângeroasă din Austria, a cărei jertfă a fost cancelarul (prim-ministrul) Dollfuss. Răsunetul acestei fapte criminale a hitleriștilor a făcut ocolul pământului și toți oamenii de bine au înfierat purtarea lor. Ziarele engleze, ca și cele franceze, italiene, americane etc., n'au avut decât cuvinte aspre cu privire la rolul ce l-a avut Germania în întâmplările din Austria.

Italia stă la veghe

Bănuind, că pe urma celor petrecute, neatarnarea Austriei este în primejdie, Italia a adunat mari forțe armate la granița austriacă, stând gata să intervină în orice moment. Ziarele franceze scriu, că forțele îngrădite de Italia se ridică la 32.000 oameni, înzestrați cu cel mai bun armament (artilerie de munte, artilerie grea, tancuri, automobile blindate etc.).

Pe de altă parte, Anglia și Franța i-au dat să înțeleagă Germaniei, că sunt hotărâte să apere cu armele independența Austriei, prin urmare să se lase de gândul „Anschlussului” (de a înghiți mica Austrie).

În toată Austria acum e liniște dar au fost mulți morți

În zilele ce au urmat după uciderea lui Dollfuss s'au produs în Austria oarecari tulburări, pricinuite de național-socialiști. Aceste tulburări au fost mai aprige în provincia Stiria, unde pe urma încăerărilor dintre național-socialiști și trupele regulate au rămas peste 150 de morți. Deoparte și de alta. Totuși, până în cele din urmă, liniștea a fost restabilită în toată Austria.

Grea situație economică în Italia și Germania!

Italia are un gol bugetar, pe anul 1934 de 4 miliarde lire; datorii interne 102 miliarde. Germania are datorii interne de 12 miliarde mărci. E necesară o schimbare a politicii economice. (1 liră italiană face cam 9 lei, 1 marcă germană cam 40 lei).

Regimul fascist nu s'a dovedit în politica economică mai capabil decât cel democratic. Într-un regim democratic există privilegiul controlului la fiecare pas și neputința de a vagabonda prin tot felul de apucături financiare. Acum câteva săptămâni, Mussolini a anunțat, că Italia e la fund, de aceea se reduc plățile și se scad salariile. Bugetul prezintă mari goluri (deficite). Astfel în 1930—31, bugetul s'a încheiat cu un deficit de 504 mil. lire, în

Inmormântarea lui Dollfuss

Capitala Austriei a fost în ziua de 28 Iulie a. c. în mare doliu. Sute de mii de persoane au fost la înmormântarea cancelarului Dollfuss. La înmormântare a luat parte și președintele republicii austriace, Miklas, prințul Stahremberg și întreg guvernul. Ziarele austriace scriu, că cei doi copii ai cancelarului Dollfuss, care se găsesc în Italia, nu știu nimic de moartea tatălui lor.

Noul guvern austriac,

a fost alcătuit sub președinția lui Schuschnig, vice-cancelar fiind numit prințul Stahremberg. Cancelarul Schuschnig va conduce și ministerele apărării naționale, justiției și instrucției publice. Ca ministru de externe a fost numit Berger Waldeneg.

Von Papen a fost numit ministru al Germaniei la Viena

Un fapt deosebit de important a fost numirea lui von Papen, vice-cancelarul Germaniei, ca ministru al Germaniei la Viena. Cercul politic străin socotesc această numire ca o încercare a lui Hitler de a se decotorosi de von Papen, în care nu prea are multă încredere. Guvernul austriac și-a dat învoirea la această numire.

Judecarea ucigașilor lui Dollfuss

În ziua de 30 Iulie a. c. a început judecarea procesului celor doi indivizi Planetta și Holzweber, cari au ucis pe cancelarul Dollfuss. Procesul a durat două zile, după cari cei doi ucigași au fost osândiți la moarte, fiind executați prin spânzurație.

20 de ani dela izbucnirea războiului mondial

Bărbați politici și generali cari au avut rol în timpul marelui războiu și cari acum sunt morți

Aproape toți oamenii politici, diplomați, generali cari au jucat un rol important în cursul războiului, sunt încetați din viață. Iată o listă cuprinzând numele acestor conducători din statele principale cu arătarea anului când au murit:

Anglia: Kitchener 1916, mareșal Wilson 1922, Bonar Law 1923, Balfour 1923, Curzon 1925, Asquith 1928, lord Grey 1932.

Franța: Gallieni 1916, Ribot 1923, Gen. Nivelle 1924, Cambon 1924, Viviani 1925, gen. Mangin 1925, Foch 1929, Clemenceau 1929, Sarraill 1929, Joffre 1931, Berthelot 1931, Pau 1932, Briand 1932, Painlevé 1933, Lyautey 1934.

Italia: Sonnino 1932, gen. Cadorna 1928, mareșal Diaz 1928, Giolitti 1928, Tittoni 1931, Salandra 1931.

Germania: Moltke 1916, Bethman-Holweg 1921, Erzberger 1921, Falkenhayn 1922, Buelow 1929, Hindenburg 1934.

Austro-Ungaria: Franz Iosef 1916, Tisza 1918, Carol IV 1923, Czernin 1933.

America: Harding 1923, Wilson 1924, Lansing 1924.

Rusia: Sturmer 1917, gen. Alexiev 1918, Nicolae II 1918, Kornilov 1918, Rennenkampf 1918, Kolciak 1920, Lenin

1931—32 3867 mil., iar în anul acesta se prevede un deficit de aproape 4 miliarde lire.

În Germania situația e și mai grea. Acolo datoriile interne, în Decembrie 1932, erau de 8 miliarde și jumătate de mărci. Regimul hitlerist a mai adăos încă o datorie de 3 miliarde și jumătate, ceea ce în total ar face exact 12 miliarde de mărci germane. Afară de aceasta, cumpăna comercială pe Iunie a. c. s'a dovedit deficitară cu 38 milioane de mărci, la care adăugându-se și deficitul pe lunile trecute, Germania se află din nou în fața unui deficit de 216 milioane mărci. Ultima politică economică a Germaniei s'a dovedit neputincioasă.

1924, Brusilov 1926, Sazonov 1927, Trepov 1928, Wrangel 1928.

România: Regele Carol I, Regele Ferdinand, Ionel C. Brătianu, Petre Carp, Marghiloman.

Sunt în viață. Lloyd George, V. Poincaré, Pétain Franchet d'Esperay, Wilhelm II, Hindenburg, Ludendorf, Mackensen, Orlando, Berthold, Persching, Kerensky, Denikin, Victor Emanuel III regele Italiei.

Către cetitorii noștri!

IUBIȚI ABONAȚII!

După cum v'am înștiințat la timpul său, începând cu 1 Ian. 1934, fiind cont de criza, care bântuie, am scăzut prețul abonamentului la Foia Poporului dela Lei 160— la 140— anual.

Cu toate, că hârtia, cerneala de tipar, spesele postale și mâna de lucru nu s'au ieftinit, ne-am decis să aducem acest sacrificiu, spre a înlesni iubitorilor noștri abonamentului.

Rugăm deci, pe cititorii și sprijinitorii noștri să-și reînnoiască abonamentele și să-și plătească restanțele la toaie.

În timpurile acestea extrem de grele, avem și noi mare lipsă de bani. Hârtia trebuie plătită înainte, și celelalte cheltuieli cu toaia încă sunt mari.

Repetându-ne rugarea, Vă salutăm cu dragoste trătească.

Administrația
FOAIA POPORULUI

INFORMATIUNI

SUVERANUL LA SINAIA. M. S. Regele și-a luat, începând cu ziua de 29 Iulie a. c., reședința de vară la Sinaia.

Dl general ANGELESCU a fost numit ministru al apărării naționale, al cărui interimat a fost ținut de primul ministru Gh. Tătăreanu.

TEZAUURUL NOSTRU DELA MOSCOVA. Spre sfârșitul anului 1916, când puhoiul armatelor germane și austro-ungare amenințau să cucerescă întreaga Românie, guvernul român s'a grăbit să pună la adăpost averea națională a țării. În acest scop s'a hotărât să trimită la Moscova întreg stocul metalic ce se găsea la Banca Națională (monede și druzi de aur), precum multe efecte (hârtii de valoare) și scumpeturile Reginei Maria. Valoarea totală a acestor bogății se ridică la frumoasa sumă de 303 miliarde 754 milioane lei. — Ce bine i-ar avea în criza de azi! Dar bolșevicii susțin, că acest tezaur s'a prăpădit în cursul revoluției din anul 1917. Nădăjdum că guvernul nostru va lămurii această chestiune, acum când am reluat legăturile de bună vecinătate cu Rusia Sovietică.

CÂTE CEREALE VOM PUTEA EXPORTA? După calculele făcute, anul acesta se vor exporta circa 110.000 vagoane cereale, dintre cari 38.000 vagoane orz și ovăș, iar restul porumb.

REDUCERE DE 50 % din taxele tarifare tren de persoane și accelerate, se acordă fără restricția timpului de 8 zile ședere în localitate, pentru toți călătorii care merg la o stație balneară sau climaterică și care stație se găsește la o distanță de cel mult 60 kilometri de stația de plecare. Călătorul va plăti la plecare biletul întreg, care va servi și la înapoiere, însă numai cu viza stației. În caz că la înapoiere se folosește tren accelerat, se va plăti jumătate din supliment.

ASA LE TREBUIE! În urma destăinuirilor făcute de dl Iuliu Maniu cu privire la falsurile din dosarul Skoda (făcute cu scopul de a compromite pe marele bărbat de stat ardelean), colonelul Pomponiu, lt. col. Pruteanu și lt. col. Hagi Stoica, au fost detașați dela posturile lor la Ministerul Armatei. Se știe, că cei trei ofițeri superiori ocupau funcțiuni înalte în justiția militară. Acum se face o anchetă împotriva lor, spre a se vedea cum s'a ajuns la falsul murdar ticluit împotriva d-lui I. Maniu. — Așteptăm rezultatul cercetării!

MOARTEA MAREȘALULUI LY-AUTEY. În ziua de 28 Iulie a. c., a încetat din viață renumitul mareșal francez Lyautey. Răposatul a fost multă vreme ca ofițer în coloniile franceze, iar în anul 1916 a fost numit ministru de război al Franței. În locul lui Joffre. Mareșalul Lyautey moare în vârstă de 80 ani. Patria lui i-a făcut funeralii naționale.

UN NOU ZIAR. În cursul lunei Septemvrie a. c., va apare în București un mare cotidian de dimineață, sub direcțiunea dlui Em. Socor, fost director al ziarelor „Dimineața” și „Adevărul”. Ziarul se va numi „A B C” și va fi un organ independent de mare informație. În acest scop angajază corespondenți în toate localitățile din țară. Ofertele se vor adresa dlui Em. Socor la sediul Societății „A B C”, strada Lipscani Nr. 5, București I.

VINDEM POAME IN CEHOSLOVACIA. Zilele acestea a început exportul nostru de fructe în Cehoslovacia. Până acum s'au exportat în țara vecină 16 vagoane mere de vară. Desemenea au fost exportate 7 vagoane în Palestina.

CÂT GRÂU ARE EUROPA? Institutul internațional de agricultură dela Roma anunță, că producțiunea de grâu a Europei din acest an nu va atinge cifra de 400 milioane măști, față de 470 milioane măști obținute în anul trecut.

APARATE DE RADIO, diferite sisteme, ultimele modele, se află de vânzare cu prețuri moderate, mai efin ca oriunde la Librăria „Foaia Poporului”, Sibiu.

NENOROCIRE AVIATICĂ. În ziua de 30 Iulie a. c., la Mamaia s'a prăbușit un hidroavion, pe care se găseau trei persoane: sublocotenentii Penciu și Const. Doșlea și mecanicul Florea. Nefericiții aviatori au fost zdrobiți într'un chip îngrozitor.

BANCA NAȚIONALĂ a României aduce la cunoștința posesorilor de bilete à 1000 lei de culoare albastră, că începând dela 31 Iulie 1934, acest bilet nu va mai avea putere circulatorie. Posesorii biletului de mai sus, de 1000 lei, de culoare albastră se vor prezenta pentru schimb, la ghișeul Băncii Naționale a României.

PE URMA REVĂRSĂRIILOR DIN POLONIA, cari n'au avut pereche de câteva veacuri, au suferit pagube peste 300 mii de persoane. Pentru ajutorarea acestora guvernul polonez are nevoie de sume uriașe.

LA 18.000 METRI ÎNĂLȚIME. Dorința căminilor de a ști cât mai multe, precum și setea lor de glorie nu are margini. De aceea avem prilejul să vedem încercări din cele mai ciudate și cutezătoare. Intre altele, oamenii au încercat să cerceteze și nesfârșitul văzduhului. Spre sfârșitul săptămânei trecute, trei americani au construit un balon uriaș, pe care l-au botezat „Exploror”, și cu acesta au plănuț să se ridice așa de sus, cum nu s'a mai urcat nimeni până acum. Dar se vede, că n'au avut noroc, fiindcă la înălțimea de 18.000 metri li s'a stricat balonul (era să spunem căruța) și abia s'au putut scăpa cu parașutele.

ZIUA CEA MAI CĂLDUROASĂ din acest an a fost ziua de 30 Iulie, când termometrul a arătat, la București, 51 de grade la soare și 33 grade la umbră.

O AFACERE NECURATĂ IN IUGOSLAVIA. În țara vecină s'a descoperit o afacere de corupție, — se vorbește de suma de 200 milioane dinari — în care se spure, că ar fi amestecați mai mulți foști miniștri și deputați, precum și o seamă de înalți funcționari ai ministerelor, de finanțe și agricultură. La Belgrad au fost arestate peste 30 persoane.

CEA MAI MARE TIPOGRAFIE DIN LUME. Ziarele rusești scriu, că tipografia de stat RSFSR a împlinit 15 ani de existență. Tipografia aceasta e una din cele mai mari din lume. De 15 ani, în Rusia, s'au dat la lumină peste 5 miliarde de cărți și alte publicațiuni, dintre care 2376 milioane au fost tipărite în atelierele acestei tipografii.

RUSIA CUMPĂRĂ POAME DIN ROMÂNIA. La sfârșitul acestei luni delegații guvernului român se vor întâlni cu delegații guvernului rusesc, pentru a se sfătui asupra legăturilor de negoț dintre cele două țări. Rusia dorește mai ales să cumpere poame din România și prin urmare delegații ruși și români vor aduce hotărâri în ce privește transportul poamelor.

ȘI IN JAPONIA SUNT INUNDAȚII. După informațiile sosite din Tokio, se spune, că în câteva regiuni japoneze sunt mari inundații. În regiunea Tojan au fost inundate 400 de orașe și sate. 12.000 case sunt în întregime sub apă. În alt district, Ișikava, apa a năvălit peste 50 de orașe și a acoperit 12.000 de case.

STATISTICĂ INTERESANTĂ. În vâțatul francez Legrand, a făcut o statistică a vieții oamenilor, în legătură cu înțelepticirea lor. Astfel, el a aflat, că regii trăiesc, în mijlociu, 58 ani, exploratorii (cercetătorii ținuturilor necunoscute) 60 ani, scriitorii 66 ani, generalii 67 ani, oamenii de stat 68 ani și preoții 69 ani.

PENTRU SURDO-MUȚI. În așezământul pentru ocrotirea surdo-muților din Cluj, se primesc fetițe surdo-mute, între 8—11 ani, apte ca fizic și psihic pentru învățământ. Cererile timbrate, însoțite de actul de naștere și certificat medical, se vor înainta direcțiunii așezământului, din Cluj.

CEL MAI VENINOS ȘARPE din lume trăiește în Africa și se numește naja. El aruncă veninul din gură la o depărtare mare.

CUNUNII. Emilia Zahalca și Ioan Dogaru din Sibiu, căsătoriți.

— Anica Stănilă și Nicolae Drăgan, din Gales, căsătoriți.

„CORĂBIILE DIN VIGO“ În luna Septemvrie a anului 1702, nouăsprezece corăbii spaniole încărcate cu aur din India, au fost scufundate în golful Vigo de pe coasta Spaniei. De atunci s'au făcut nenumărate încercări nereușite pentru a se găsi comorile scufundate, deși adâncimea în locul scufundării nu trece de 25 metri. Acum guvernul spaniol va face o nouă încercare, al cărei rezultat se va vedea la timpul său.

Bijuterii, ceasornice, Tacâmuri, Verighete, obiecte pentru cadouri la

Emil Höchsmann, Bijouter, Sibiu, strada Regina Maria 41

TURNUL LUNA-PARK, din București, a sosit pentru scurt timp la Sibiu și dă reprezentații în Piața Gării. Din programul bogat și neobișnuit de interesant amintim Cazanul-Morții, cu renumiții automobiliști ing. englezi Bill Belhousse și Dany Carter, cari au uimit o lume întreagă cu acrobațiile lor periculoase. King-Kong, omul-gorilă, Miss Maud, astrologă, etc. Prețuri populare.

Ultime știri

Mercuri 1 August c., când încheiem foaia, s'a anunțat din Berlin, că în Germania domnește o mare neliniște, din pricina mareșalului Hindenburg, președintele republicii germane, care este pe moarte.

Starea disperată a lui Hindenburg

Cei 30 de medici cari îl îngrijesc pe președintele Hindenburg au făcut cunoscut ziarelor, că starea acestuia este deadreptul disperată. Ei așteaptă dintr'un moment în altul ca bătrânul mareșal să-și dea sufletul.

Cine va ocupa locul lui Hindenburg

Toată lumea se întreabă: Dacă moare Hindenburg, cine urmează în locul lui, la președinția Reichului? Aceași întrebare și-o pune cu toata stăruința și populația Germaniei.

Cei cari cunosc setea de mărire și furiile lui Hitler se așteaptă să-l vadă pe acesta instalându-se la președinție. Dar se mai pune întrebarea: Cine va lua, în acest caz, președinția consiliului de miniștri?

De altfel, constituția germană prevede că președintele Reichului este înlocuit (în caz de boală) în primul rând prin cancelar (primul ministru). Dacă se întâmplă să moară, atunci noul președinte va fi ales printr'un plebiscit, la care au drept de vot toți bărbații și toate femeile majore.

Hindenburg a murit!

Joi dimineața, 2 August, când foaia noastră a ajuns sub tipar, a sosit știrea că Hindenburg a murit, la vârsta de 87 ani. Moartea a fost anunțată prin următoarea telegramă:

Berlin, 5 August. Ministrul propagandei dr. Göbels a anunțat la Radio azi la ora 9½ dimineața, că președintele republicii germane, mareșalul Hindenburg, a răposat la ora 9 dimineața. În semn de doliu s'a ordonat o pauză generală de o jumătate de oră în toată țara.

Hitler, urmașul lui Hindenburg

Berlin, 2 Aug. Azi la ora 11½ a. m. s'a publicat decretul hotărât ieri în consiliul de miniștri, prin care agendele de stat ale președintelui și ale cancelarului trec asupra lui Hitler. (Adecă Hitler este deocamdată și președintele republicii germane. Redacția Foi Pop.)

Hitler a plecat la Neudeck, unde e moșia răposatului Hindenburg și unde a murit, ca să exprime familiei condoleanțele guvernului german.

Ce urmări va avea moartea lui Hindenburg asupra politicii interne și externe a Germaniei, nu se poate momentan prevedea.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor responsabil: H. N. BRATU

Om fără țară nu mai este

— Dela Secțiile „Astrei” —

Înainte cu douăzeci-treizeci de ani, când partidul socialist ajunsese la cea mai mare putere a lui în țările industriale din Europa, era un titlu de mândrie a muncitorului înregimentat în partid, să spună că el nu are țară. Crezul lui era: „Muncitori din toată lumea, uniți-vă!”

Ca orice partid, și cel socialist a pornit dintr-o învățătură. Aceasta, la rândul ei, pleacă din cercetarea stărilor de lucruri și împrejurărilor dintr-o țară, la o anumită vreme. Învățătura socialistă a pornit din nemulțumirile pe cari le-a adus în lume adunarea bogățiilor, a banilor mai ales, în mâna celor mai puțini. Și mai ales lăcomia la câștig prea mare, și cu orice preț, a celor ce vreau banul, capitalul.

Multe puncte din învățătura socialistă au fost bune și folositoare și cu timpul s-au realizat. Altele sunt pe cale de a intra în viață. Apărarea muncii și a muncitorilor, orele de lucru, salariile în stare să asigure existența muncitorilor, asigurările sociale, protecția femeii și a copilului în muncă, împărțirea muncitorilor la câștigul întreprinderii, a băncii și altele. De altă parte, s'a mai tăiat și ascuțișul puterii banului, a capitalului, a averii mari. Chiar la noi în România am văzut împărțirea moșiiilor prea mari și legea conversiunii datoriilor.

Dar alte puncte din învățătura socialistă s-au dovedit primejdioase și nefolositoare. Ca, de-o pildă, învățătura că pe om nu-l leagă de alt om decât interesul pentru bunăstarea materială. Sau învățătura, că e primejdioasă pentru muncitor credința în Dumnezeu și iubirea de țară lui, de patrie. Aceste învățături sunt azi în apunere chiar în partidul socialist. Viața a dovedit, că aceste învățături nu sunt adevărate.

Mai întâi s'a arătat aceasta în războiul cel mare. Partidul socialist era mai tare în Germania și în Franța, la 1914. Învățătura lui era, că omul nu are o țară o patrie, și nu trebuie să se lupte pentru apărarea țării sale, fiindcă se luptă numai pentru cei bogați.

Cât ce a izbucnit războiul, toți cetățenii din Franța și Germania au sărit să-și apere țara. Toți au simțit, că au o țară și că sunt datori s'o apere. Mulțimile au înțeles, că în primejdie, la vreme de bătae, nu sunt numai palatele, ci și bordeele. Avutul săracului, ca și al bogatului. Și toate milioanele de soldați au pornit în foc, cu nădejde și credință în D-zeu. Învățătura socialistă despre țară și religie a rămas în vânt.

După război, în toate țările a început să crească naționalismul, simțul iubirii de țară, de limbă și de lege, împotriva vechii învățături socialiste. Iar azi în multe țări partidul socialist, cu caracter internațional, nu mai trăește decât pe hârtie. Pe alocuri a fost desființat, în alte țări abia mai suflă.

Pricina e una singură: multe din învățăturile lui bune s-au împlinit, iar cele primejdioase au fost înlăturate. Chiar și în Rusia Sovietică, unde e la putere socialismul cel mai tare, cetățenii nu mai spun că n'au patrie, că sunt oameni fără țară. Sunt gata și ei să și-o apere, dacă i-ar ataca cineva.

Și e firesc să fie așa: Nimic nu-l leagă mai mult pe om de lume și de viață, ca pământul pe care s'a născut el și pârînții lui, ca țara sa. Om viu fără de țară nu poate fi, decât vagabondul. Românul n'a spus niciodată: „Unde mi-e bine, acolo mi-e patria,” ci a zis mereu: „Fie pâinea cât de rea, tot mai bună în țara mea.”

Ion Agârbiceanu

Congresul Sfaturilor Negustorești

din Ardeal și Banat, la Sibiu

Duminecă 29 Iulie a. c. s'a ținut, în sala „Unicum” din Sibiu, congresul Sfaturilor Negustorești din Ardeal și Banat, la care au luat parte un număr de aproape 150 delegați, precum și o delegație din București în frunte cu d-nii: N. Penescu, senator, Niculescu-Ritz și Apostol Popa. La ora 10 jum. s'a început desbaterea punctelor dela ordinea de zi.

Punctul întâi: „Modificarea legii asi-

gurărilor sociale”, raportor dr. G. Kinn, din Sibiu. D-sa combate cuprinsul acestei legi, arătând că ea suferă de centralism, fiscalism și biurocratism. Mai vorbesc în acelaș sens d-nii I. Bârsan (Săliște), N. Zaharia (Sibiu) și Niculescu-Ritz (București).

La punctul al doilea al ordinei de zi a fost „Problema contingentării”, având ca raportor pe dl Solomonide din București. Atât raportorul (care a vorbit în nemțește),

cât și ceilalți vorbitori, d-nii Niculescu-Ritz, I. Keul (Sibiu), dr V. Bârbat (Sibiu), Apostol Popa au combătut cu tărie contingentarea, susținând că ea n'a dat și nu dă roade bune. S'a cerut desființarea ei. Dl. N. Roșca (Săliște) spune, că ar trebui oprit importul opincilor de cauciuc, fiindcă ele distrug 2 industrii: tăbăcăria și pantofăria. În afară de asta opincile de cauciuc pricinuesc boale de picioare.

Punctul a treilea a fost „Desființarea cartelor industriale”. Raportor: dl Axenfeld (București). Cartelele industriale au fost viu combătute atât de raportor, cât și de alți vorbitori, cari au luat cuvântul și anume d-nii: N. Martin, I. Simian și I. Bârsan.

Cu acestea a luat sfârșit ședința dinainte de amiază, urmând ca congresul să-și continue lucrările în aceeași sală, la ora 6 d. a.

Reluându-se ordinea de zi, dl N. Penescu și-a susținut raportul în chestia „Unificării impozitelor”. D-sa a cerut să fie modificată legea impozitelor directe, precum și legea impozitului pe lux și cifra de afaceri. În acelaș sens au mai vorbit d-nii: N. Dragomir (Sibiu), Palmert (Brașov), și N. Martin (Sibiu).

Dl Al. Botez, ca raportor la punctul „Legea Camerelor de Comerț și Industrie”, a combătut această lege și a propus să se revină la legea din 1925 a d-lui Tancred Constantinescu.

Ca raportor la punctul „Reglementarea comerțului ambulant”, a fost dl Sindel (Sibiu). D-sa cere ca acest comerț să fie restrâns cât mai mult. Deasemenea, ca autorizațiile de practicarea comerțului ambulant să fie eliberate de Camerele de Comerț și nu de poliție ca până acum.

D-nii: N. Dragomir (Sibiu) și Șt. Georgescu (Buc.), ca raportori la punctul „Taxele pe brevet” au cerut desființarea acestor taxe.

„Texele sanitare”, raport susținut de dl Sindel (Sibiu). Raportorul cere reducerea taxelor sanitare, pe cari să le plătească numai întreprinderile ale căror localuri trebuie să îndeplinească condițiile sanitare prevăzute de lege.

A urmat apoi punctul „Unificarea meseriilor”, având de raportor pe dl Cirebea (Sibiu), care a cerut ca să se unifice cele 4 legi existente, după ce vor fi consultate toate asociațiile profesionale, iar ultimul punct „Punerea în concordanță a legii registrului comerțului cu legile în vigoare în Ardeal” cu dl Romanovici (Cluj) ca raportor. — Congresul a luat sfârșit la ora 9 seara.

Rep.

Judecătoria rurală Arpașul de jos, jud. Făgăraș,
Secția cărții funduare

No. 14/1934 ef.

15896

Extract din publicația de licitație

În urma cererii de executare făcută de urmăritorul Valeriu Pop-Ianoș avocat în Arpașul de jos, contra urmăritului Gheorghe Andreiu Trandafir:

Judecătoria

a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește porțiunea urmăritului din imobilul situat în comuna Arpașul de jos, jud. Făgăraș, din circumscripția judecătorei rurale Arpașul de jos, cuprinse în cartea funduară a comunei Arpașul de jos Nr. 244 Nr. top. 4989,4990, cu prețul de strigare de 900 Lei, pentru încasarea creanței de 1500 Lei capital și accesorii.

Licitația se va ține în ziua de 11 August 1934, orele 10, la casa comunală a comunei Arpașul de jos.

Imobilul ce va fi licitat nu poate fi vândut pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar, să facă dovada că este cetățean român și să semneze condițiunile de licitație.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare, este dator să întregiască imediat garanția, fixată conform procentului prețului de strigare, la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit.

Arpașul de jos, 25 Maiu 1934.

Judecător-Aj.:

Gheorghe Fenechiu m. p.

Casă bună de vânzare în Sibiu

Casa din Sibiu strada Mitropoliei No. 12, se află de vânzare. Cine dorește să o cumpere, poate primi informațiuni dela Administrația „Foia Poporului”, adăogând și timbre pentru răspuns sau venind în persoană la fața locului.

Carti literare! Rechizite eftine!

Tot felul de caste, pe hârtie fină și simplă, Blocuri de desen, creioane, penițe, precum și toate rechizitele trebuincioase la școală, le aflați în mare alegere și cu prețurile cele mai convenabile numai la

Librăria „Foia Poporului”, Sibiu

Carnete de serviciu

pentru servitori, se află de vânzare la librăria Foia Poporului, Sibiu, strada Mitropoliei 12.

30

Tablouri Istorice

(Colecțiunea ȘARAGA)

ca

Material didactic școlar

mărime 25x35 c/m.

reprezentând pe:

Traian, Decebal, Radu Negru, Dragoș Vodă, Mircea cel bătrân, Ștefan cel Mare, Vlad Tepeș, Neagoe Basarab, Ioan Vodă cel cumplit, Petru Schiopul, Mihai Viteazul, Radu Mihnea, Matei Basarab, Vasile Lupu, Constantin Șerban, Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir, Grigore Al. Ghica, Horea, Prinderea lui Horea, Tudor Vladimirescu, Scarlat Calimah, Alexandru Ghica, Mihai Sturza, Gheorghe Bibescu, Barbu Știrbei, Alexandru Ioan I. Cuza, Mihail Kogălniceanu, C. A. Rosetti și Ioan C. Brătianu.

Seria completă Lei 600.

Comenzile trebuiesc însoțite de suma de Lei 600— plus Lei 15— pentru porto, trimiși prin mandat postal la Librăria „FOAIA POPORULUI” Sibiu.

Carte pentru cubatul lemnului

se află de vânzare la Librăria „Foia Poporului”, cu prețul de 25 Lei. Trimisă cu poșta 34 Lei.

Se caută agenți achizitori

contra provizie, sau fix, cu angajare imediată la »PRIMA ARDELEANA«, Societate anonimă de asigurări generale, sucursala Sibiu, strada Mitropoliei No. 20, în curtea la Banca Albina.

Persoanele cari au mai lucrat la această profesiune se bucură de avantaje speciale. Oferte a se înalta în persoană la adresa de mai sus.

Sibiu, la 1 August 1934.

Vizitați!

Turneul fostei LUNA PARK din București, cu cele mai noi distracții

Cazanul Mortii

cu automobilele. — Făcând acrobații Ing. englezi

Bill Belhouse și Dany Carter

KING-KONG - Omul-Gorilă

Miss MAUD astrologă. Sibiu, Piața Gării
Numai pentru scurt timp.

15897

Mare reducere de prețuri!

La magazinul special de cafea

„PAȘA“

In Sibiu, strada Regina Maria Nr. 42

25 lei Kg. zahăr cristal, 24 lei Kg. zahăr praf, 25 lei Kg. zahăr cubic, orez glaci frumos 16 lei Kg. 32 lei undelele pentru salată și gătit. Cafea cea mai delicioasă în Sibiu servită și la masa regală precum și coloniale cu prețurile cele mai reduse. Alături și în combinație cu magazinul special de cafea la »PAȘA« desfacere de bonoane și ciocolată în cutii pentru cadouri dela firmele Zamfirescu, Patotului, Suchard etc. Furnizori ai Curții Regale, cu prețurile de fabrică.

Notați adresa de mai sus și vizitați magazinul »PAȘA« în noul local alături de cel vechiu, adică dela Nr. 40 la 42

Henric Rieger

Fabrică de cele mai fine licheruri, rom și cognac, rachierie de rachiu de poame, fabrică de sifon. Fabricație de zeamă de fructe, prăvălie en gros de vinuri.

Sibiu, strada Elisabeta 7

Fondată 1878

Telefon 123

Fondată 1878

PRODUCE:

Cele mai fine calități

licheruri, romuri, cognacuri și rachieri de poame.

Sirop de smeură

Fabricatele noastre de primul rang se vând și vărsate, precum și în

sticle ORIGINALE

adjustate elegant.

15887

Inalta calitate a produselor noastre o garantează nenumăratele premii primite în țară și în străinătate.

»MEDALIA DE AUR« și »GRAND PRIX« în Londra, Paris, Bruxelles precum și în Sibiu 1903 și în anul trecut 1933.

Vizitați pavillonul nostru
dela Târgul de mostre de
pe promenada de sus.

Notariatul cercual Șoroștin
Nr. 11 P. V. 15894

Publicațiune

Comuna Șoroștin, aduce la cunoștință, că în ziua d-15 August 1934, ora 3 d. m., va arenda terenul din »Sedînca« cu suprafața d-300 jug. prin licitație publică pentru pășunat de lărnă pe timpul dela 15 Oct. 1934, până la 23 Aprilie 1935.

Prețul de strigare 15 000 Lei. Vadiu 10%.

Condițiunile stau la dispoziția interesatilor la primăria comunală.

Șoroștin, 31 Iulie 1934.

Primăria comunală
Șoroștin

Moșie de vânzare

constituitoare din 51 $\frac{1}{2}$ jugăre de pământ cu toate dependințele și acarele necesare unei gospodării. Aflătoare între hotarul comunei Cismădie și Sibiu. Informații la: Cănelaria advocațională Dr. D. SAMSON, Sibiu, strada Avram Iancu No. 16. 15890

Motor de benzină

6 C. P. potrivit pentru mașină de îmblătit, este de vânzare.

Kassovitz

Sibiu, str. Trei Stejari 2

15891

De vânzare

Soc 500 metri

pătrați, la Ioan Ionașcu, str. Gării No. 14, Sibiu.

15889

Primăria comunei Avrigh
No. 682/934 15889

Publicațiune

Târgul de vite în comuna Avrigh se ține la 12 August și cel de marfă la 13 August 1934.

Avrigh, 2 August 1934.

Primăria comunală

BOALE DE

Stomac

de tot felul ca: lipsa de apetit, mistuirea grea, catarul de stomac, acereala, greața și vomarea, scăderea stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului se îndată prin

Essența de stomac »Vertes«

4 sticle 440 Lei. Spesele postale și ambalaj în regie proprie la Farmacia »Vulturul Alb«, Lugoj, Nr. 34, Banat.

BUTOIU de fier pentru benzină

de vânzare la:

Foala Poporului,

Sibiu, str. Mitropoliei 12

PUNETI totdeauna odată comandați sau cumpărați ceva, oți ați scutit însușit sau pu- blicația în »Foala Poporului«



Izvorul
cel mai ieftin de cumpărare
în Sibiu, este
Postăvăria și Casa de
modă pentru dame
Graeff & Preiss
Piața Regele Ferdinand 6

Atențiune morari!

A sosit un mare transport de tot felul de pietri de moară. Depozit permanent în mașini pentru mori NOUI și FOLOSITE.

Prețuri ieftine!

Cereți oferte!

Ing. W. Ungar

Sibiu, str. Tribunei 31

15895

Batoze de treeret pentru acționat
cu motor, mâna sau vârtaj

Vânturătoare și trioare

Teascuri de struguri și poame, hidraulice
și obișnuite

Zdrobitoare pentru struguri și poame.

Prese și zdrobitoare pentru semințe uleioase

Pompe de apă

Mașini de scărmanat lână

Malaxoare de aluat

Batoze de bătut porumb

Tocătoare de nutreț și sfeclă

Postamente și pietre de moară

livrează cu prețuri ieftine:

Fabricile de mașini And. Rieger

Societate anonimă

SIBIU

15870/18

Marele catalog ilustrat se trimite gratuit oricărui
amator care se referă la acest ziar.

REGELE CIORAPILOR

Sibiu, str. Regina Maria 16

3 șlagăre ale ciorapului de mătăsă

Lei 59- Lei 69- Lei 79-

15893

Prețurile pieței Sibiu

la 31 Iulie 1934

Calitatea mărfii	Dela		Până la		Calitatea mărfii	Dela		Până la	
	L	b	L	b		L	b	L	b
1. Grâu	300	400	1 litru		Lapte de bivola	5	5	50	
2. Sărară	250	300			in plăță	6	6		
3. Orz	150	200			dus acasă	25	35		
4. Gâsă	180	180			Smântână	5	7		
5. Porumb	240	275			Lapte covăsit	10	145		
6. " de păm.	250	275	1 m.		Lemne de ars	75	90		
7. Fasole	80	95			fag	60	120		
8. Mazare	150	175			stejar	70	100		
9. Cartofi	1	2			mestecat	90	120		
10. " noi	1	2			Fân	40	45		
11. Morcovi galb.	1	2	100 kgr		Lucernă	60	90		
12. Pătrânjel	1	2			Trifol	90	120		
13. Ceapă	1	2			Otavă	25	35		
14. Telină	50	150			Pale de nutreț	20	40		
15. Lămâie	1	4			Napi de natr.				
16. Ceapă verde	4	8	00 k.		Bostani				
17. Usturoi	8	5	00 b.		Gâsă	60	90		
18. Varză	150	2	1 buc.		" grasă	25	35		
19. Mere	3	12			Rață	60	110		
20. Pere	4	10			Curcan	15	45		
21. Nuc	16	24			Pul	90	120		
22. Straguri		30			Ou	20	40		
23. Lapte de vacă					Găină				
24. in plăță	3	350			Boboci găscă				
25. dus acasă	4	4			" rață				

Abonați »Foala Poporului«!